

Mada su potencijali ogromni, a na svetskom turističkom tržištu predstavljaju pravi hit, eko-turističke priče u Srbiji su tek u početnom stadijumu otvaranja prema ovoj ponudi. Jedan od najatraktivnijih je Specijalni rezervat prirode „Pašnjaci velike droplje“, područje od 6.800 hektara o kojim se, pod nadzorom Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode, zajednički staraju Lovačko udruženje „Perjanica“ iz Mokrina i Udruženje za zaštitu velike droplje.

Jedini u izvornom obliku

„Pašnjaci velike droplje“ najlepši su i najveći deo Panonske nizije, jedini preostao u svom izvornom obliku, bez tvrdog puta, dalekovoda ili građevine. Podeljeni u tri celine i tri zone zaštite obuhvataju područja opštine Kikinde, Čoke i Novog Kneževca. Prva celina - „**Jaroš**“ (Mokrin, Jazovo, Sajan), površine 4.256 ha, u okviru kojeg je izgrađen vizitoski centar, jedino je preostalo stanište velike droplje u Srbiji, sa osam istopolnih jedinki (ženki), pošto se pre tri godine, jedini preostali mužjak starosti 12-13 godina, nije pojavio na šepurenju. Druga celina „**Kočovat**“

nalazi se uz rumunsku granicu, kod sela Vrbice i obuhvata površinu od 500 ha, a treća je „**Siget**“

pored Banatskog Aranđelova, od 2.117 ha.

Velika droplja je najteži letač među pticama na svetu. Ženke teže od šest do devet, mužjaci od 12 do 15, a nekada i 21 kilogram. Ptici zovu i potrk, jer da bi poletela, mora da se zatrči. Naseljava veliko mozaično stanište, pašnjake i livade, ali i oranice. Tokom leta i jeseni hrani se lucerkom, bubama i manjim kičmenjacima, a tokom zime listovima ozimne uljane repice. Gnezdi se na zemlji, a sredinom marta počinje najatraktivnije ples udvaranja, tzv. **šepuranje**,

kada se mužjak, zavrnutih krila i repa, pretvara u ogromnu belu loptu. Ženka polnu zrelost dostiže već sa dve-tri godine, za razliku od mužjaka koji ne može da izvede puno šepurenje do svoje 4 - 5 godine, koliko mu je potrebno da nauči zavodnički ples, da napumpa vazdušnu kesu na grudima u koju stane do pet litara vazduha. Da nije toga ne bi bio interesantan ženkama, koje i do pola sata posmatraju mužjaka, procenjujući njegovo ceremonijalno udvaranje. Ako se ženka približi i sedne ispred mužjaka, znak je da je udvaranje prihvatile i da je spremna za parenje. Ženke nakon parenja počinju da traže odgovrajuće mesto za gnezdo. Biraju stanište okruženo rastinjem srednje visine, da se kada saviju glavu ne vide, ali kada ispruže vrat, da mogu da izvide okolinu. Period inkubacije traje od 26 do 28 dana. U tom periodu je veoma važno da se usklade aktivnosti oko košenja i provere livade i tereni predviđeni za kosidbu, da se ne povrede jedinke. Dešava se da mlade ženke ni po koju cenu neće da napuste gnezdo, pa velika kosačica može da ih iznenadi. Kod ove ptice vrste samo ženka leži na jajima. Velika

droplja je haremska vrsta gde na jednog odraslog mužjaka idu 3 - 5 ženki. Ženka polaže 1 - 3 jaja tokom jedne sezone, s tim da ako propadne jedno, ima mogućnost dopunskog gnežđenja, ali pored svega, obično uspešno othrani samo jedno mладунче. Mladunac ne zna da leti 50 - 55 dana i on je „potrkušac“. Taj period je takođe veoma opasan, pogotovo što se tiče mogućih predatora, lisica, jazavca, šakala ili pastirskih pasa, pa je važno da u ovom periodu ima adekvatnu zaštitu. Uspešnost odgoja mладунца koji će biti reproduktivan, po procenama mađarskih kolega je sedam godina, da bi došlo do uspešne promene generacije. U divljini droplje žive između 10 do 15 godina.

Jaroš prestonica droplji

- Droplja danas boravi samo na „Jarošu“. Zimuje u ataru sela Mokrin i na lokalitetu „Vajlerka“, i u proleće vraća na „Pašnjake“. Velika droplja je samo mali deo prirodnog blaga na „Pašnjacima“. Ovo je takođe stanište plavih vetruski, čurlikovca, tekunica, belih i sivih čaplji, roda, orla krstaša kojeg je do prošle godine bio jedan par, u „Sigetu“, a danas imamo dva nova gnezda, odnosno tri gnezdeća para i tri nova orlića. Jedino ovde, i ni na jednom drugom mestu u Srbiji, gnezdi se orao krstaš, nacionalni simbol koji se nalazi na grbu zemlje. Za razliku od njega, droplji je do pre tri godine bilo jedanaest jedinki, sada ih ima osam. I pored konstantnog monitoringa svih žitelja SRP, populacija ovih ptica nikada nije išla uzlaznom linijom, a zašto je to tako, razlog se ne zna - rekao je Miodrag Zavišić, čuvar SRP „Pašnjaci velike droplje“.

U cilju njihove reprodukcije postoji plan i unutar zaštićenog područja obezbeđeno je 15 ha najstrože zaštite za bezbedan razvoj mladih jedinki. Saradnja sa mađarskim stručnjacima, koji uspešno sprovode ovu akciju u svojoj zemlji je odlična, kao i rezultati koje postižu. ali još uvek nema sredstava za ustanovljenje reproduktivnog centra koji bi obezbedio populaciju ovih vanredno zanimljivih ptica.

Davida Grabovca, iz Udruženja za zaštitu velike droplje, iz Mokrina, interesovanje za ptice i zaštitu životne sredine opredelilo ga je da se 2009., pri prvom susretu sa impozantnim ljubavnim plesom velike droplje - šepurenjem, u potpunosti posveti proučavanju njihovom životnog ciklusa. Radeći sa ovom vrstom najvećim izazovom u njenoj zaštiti smatra usklađivanje interesa stočara, ratara, lovačkih udruženja i zaštitara sa potrebama velike droplje.

Od 2018. godine Vlada Republike Srbije je zvanično donela odluku prava naplate poseta ovom rezervatu, obilazak i posmatranje ptica. Jedan od ciljeva je da se ovo područje na najbolji način iskoristi kako na polju zaštite, tako i u turističkom smislu. SRP je veliko materijalno i ekološko-prirodnačko blago. Ovo bi mogla da postane specifična turistička priča, koja bi obuhvatala ograničeni lov, bird watching, saradnju sa ljubiteljima velike droplje i pojedinačne posete ljubitelja prirode, ali za sada, ovo je još jedno od brojnih potencijala naše zemlje koje, u turističkom smislu kao da ne postoje.

www.topsrbiya.com

www.topsrbiya.com

www.topsrbiya.com

www.topsrbiya.com

www.topsrbiya.com

www.topsrbiya.com

Taj divni svet - Kada dame biraju
sreda, 16 septembar 2020 10:35

